

Kto jest bohaterem poematu „Beniowski” J. Słowackiego?

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- zna wyznaczniki poemat dygresyjnego jako gatunku literackiego,
- rozumie pojęcie ironia romantyczna.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- przeprowadzić analizę i interpretację dzieła literackiego (nazywa figury poetyckie w wierszu, charakteryzuje stosunek poety do samego siebie, do tradycji literackiej i innych romantycznych poetów),
- wskazać w tekście dygresje i fragmenty epickie,
- dostrzec ironię romantyczną w utworze J. Słowackiego.

2. Metoda i forma pracy

Praca z tekstem, krzyżówka, dyskusja

3. Środki dydaktyczne

- J. Słowacki, *Beniowski* (fragment), w: D. Siwicka, A. Nawarecki, *Język polski klasa 2. Przeszłość to dziś, cz. 1.*, Stentor, Warszawa 2004.
- Krzyżówka (załącznik)
- J. Słowacki, *Beniowski*, Wrocław 1996 (wg uznania prowadzącego)

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Rozdajemy przygotowaną wcześniej krzyżówkę (załącznik) i prosimy o jej rozwiązanie. Uczniowie odczytują szukane hasło: *dygresja*. Wspólnie ustalamy, jakie znaczenie ma to słowo, jak należy je rozumieć. Wtedy nauczyciel wyjaśnia uczniom, czym będą się zajmować na lekcji

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel przypomina treść Beniowskiego (najważniejsze wydarzenia).
2. Następnie proponuje odczytanie fragmentów utworu zamieszczonych w podręczniku.

3. Uczniowie wskazują dygresje we fragmentach poematu. Porównują długość fragmentów - tekst „na temat” z długością dygresji.
4. Nauczyciel proponuje, by uczniowie na podstawie obserwacji tekstu spróbowali stworzyć własną definicję poematu dygresyjnego. Powstałe wyjaśnienia porównują z definicją umieszczoną w podręczniku.
5. Po ustaleniu cech gatunku wracamy do analizy tekstu. Nauczyciel prosi uczniów o wskazanie fragmentów, w których ujawnia się obecność autora.
6. Nauczyciel podaje temat. Moderuje krótką dyskusję tak, by pojawił się wniosek, że „Beniowski” jest punktem wyjścia do snucia refleksji o poezji i poecie.
7. Następnie proponuje dokładną analizę fragmentów poematu – uczniowie: wskazują początkową apostrofę (w jaki sposób traktowana jest Melancholia?); zastanawiają się, jaką funkcję pełni cytat z hymnu; dostrzegają nawiązanie do postaci Byrona (przypominają sobie, kim była ta postać).
8. Nauczyciel proponuje krótką refleksję na temat: jaki jest stosunek poety do siebie samego i do tradycji literackiej. Wyjaśnia również pojęcie „ironia romantyczna”. Proponuje uzupełnienie tabelki:

Cytat	Interpretacja
np. „każdy jest nadzwyczaj łzawym”	Cechuje ich przesadna czułość i sentymentalizm

9. Po wykonaniu tej pracy wyjaśnia, że kolejnym etapem jest obserwacja języka utworu. Prosi o analizę rymów i zwrócenie uwagi na ich komiczny charakter.
10. Nauczyciel inspiruje krótką dyskusję pytaniem: Czym dla Słowackiego jest oktawa – taktem czy wędzidłem?

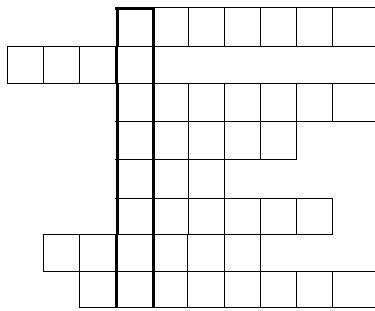
c) Faza podsumowująca

Uczniowie odpowiadają na pytanie zawarte w temacie. Interpretują rysunek Mrożka w podręczniku (krytyka romantycznego indywidualizmu). Jeśli pozostało jeszcze kilka minut lekcji, można je poświęcić na lekturę innych fragmentów poematu.

5. Bibliografia

1. Matusiak B., D, Siwicka, A. Nawarecki, *Przeszłość to dziś. Przewodnik metodyczny ze scenariuszami lekcji, cz. 1.*, Stentor, Warszawa 2003.
2. Słowacki J., *Beniowski* (fragment), w. D. Siwicka, A. Nawarecki, *Język polski klasa 2 Przeszłość to dziś, cz. 1.*, Stentor, Warszawa 2004.
3. Słowacki J., *Beniowski*, Wrocław 1996.

6. Załączniki

Krzyżówka

1. Strzelał się przez niedźwiedzią skórę z Dowejką.
2. Przeciwnik psa Sokoła.
3. Imię Klucznika.
4. Imię, jakie nosił J. Sopllica, jako ksiądz.
5. Tak miała na imię Horeszkówna.
6. Prawił naukę o grzeczności
7. „ostatni na Litwie”
8. Wódz Francuzów, z którym Polacy wiązali wielkie nadzieje.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak